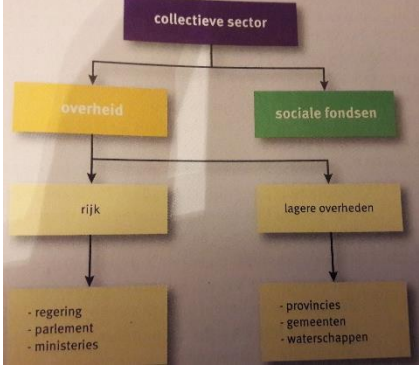

Samenvatting economie hoofdstuk 6 meer over de markt §1,2,3,4&6 h3a	
§1 over de grens	
Export en import	<ul style="list-style-type: none"> • Export is een ander woord voor uitvoer • Import is een ander woord voor invoer • Voordelen van het exporteren van goederen en diensten zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Het levert werkgelegenheid en inkomen op in Nederland - Als goederen en diensten naar niet-eurolanden worden uitgevoerd, levert de export buitenlandse valuta op • Dankzij import hebben we goederen die we in Nederland niet kunnen produceren
Een open economie	<ul style="list-style-type: none"> • Heet Bruto Binnenlands Product is de waarde van alle geproduceerde goederen en diensten in een land in een jaar • Als een land veel exporteert en importeert heeft een land een open economie • Met een exportquote en de importquote reken je uit of een land naar verhouding veel met het buitenland handelt. Zo bereken je dit: Exportquote = $\frac{\text{waarde van de export}}{\text{bbp}} \times 100\%$ Importquote = $\frac{\text{waarde van de import}}{\text{bbp}} \times 100\%$
De EU als handelsblok	<ul style="list-style-type: none"> • De landen in de EU hebben een aantal afspraken gemaakt: <ul style="list-style-type: none"> - Er is vrij verkeer van goederen en diensten - Lidstaten van de EU mogen hun eigen bedrijven niet helpen door importproducten uit andere EU-landen met invoerrechten duurder te maken - Met een subsidie mag je exportproducten ook niet stimuleren - Er is vrij verkeer van kapitaal en arbeid • De landen van de EU vormen één grote interne markt waarin vrij gehandeld mag worden <ul style="list-style-type: none"> ○ Dankzij die grote afzetmarkt kunnen Europese bedrijven groter worden en profiteren van schaalvoordelen
De EU binnen de wereldeconomie	<ul style="list-style-type: none"> • Invoerrechten en exportsubsidie zijn voorbeelden van protectie • De EU trekt als handelsblok multinationals aan <ul style="list-style-type: none"> ○ Zij profiteren van de Europese integratie en kiezen in Europa de meest geschikte locaties
§2 de uitkomsten van de markt	
Externe effecten	<ul style="list-style-type: none"> • Negatief extern effect betekent als een groot bedrijf iets doet waar mensen last van hebben • Een positief extern effect is als bedrijven of mensen iets doen waar mensen van profiteren
De overheid grijpt in	<ul style="list-style-type: none"> • De overheid probeert negatieve externe effecten te beperken
§3 de overheid, bemoeizuchtig?	
Overheden grijpen in	<ul style="list-style-type: none"> • De overheid bemoeit zich met allerlei zaken • De overheid is een onderdeel van de collectieve sector

	 <pre> graph TD CS[collectieve sector] --> O[overheid] CS --> SF[sociale fondsen] O --> R[rijk] O --> LO[lagere overheden] R --> R_list["- regering - parlement - ministeries"] LO --> LO_list["- provincies - gemeenten - waterschappen"] </pre>
Subsidie	<ul style="list-style-type: none"> • D.M.V. een subsidie probeert de overheid bepaalde goederen en diensten te stimuleren <ul style="list-style-type: none"> ○ Hierdoor kunnen producenten hun product voor een lagere prijs verkopen
Accijns	<ul style="list-style-type: none"> • De overheid heft extra accijns op goederen waarvan zij de consumptie wil afremmen (benzine of sigaretten) • Accijns is een voorbeeld van een kostprijsverhogende belasting op goederen en diensten
Collectieve goederen	<ul style="list-style-type: none"> • Collectieve goederen zijn goederen die niet direct door mensen worden betaald. De overheid betaald deze goederen D.M.V.-belasting te heffen. Een voorbeeld van een collectief goed is straatverlichting
Belasting op inkomen, winst en vermogen	<ul style="list-style-type: none"> • De overheid wil de inkomstenverschillen in Nederland beperken door de mensen met een hoog inkomen (bijvoorbeeld profvoetballers) meer belasting te laten betalen dan iemand met een laag inkomen
§4 de arbeidsmarkt	
Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> • Iedere persoon die betaald werk doet of wil doen, hoort bij het aanbod van arbeid • Bedrijven zoeken personeel om het werk uit te voeren en oefenen vraag naar arbeid uit • De markt van vraag en aanbod is dus een heterogeen product en is een monopolistische concurrentie
De cao	<ul style="list-style-type: none"> • In Nederland wordt ongeveer 85% van alle lonen geregeld via het opstellen van een collectieve arbeidsovereenkomst (cao) • Een cao is een arbeidsovereenkomst voor alle werknemers van een bedrijf of van een hele bedrijfstak
Een aanbodoverschot	<ul style="list-style-type: none"> • In een tijd met hoge werkloosheid is het aanbod van arbeid groter dan de vraag • Op de meeste markten met een aanbodoverschot zal de prijs van het goed of de dienst dalen <ul style="list-style-type: none"> ○ Maar in Nederland is dit nauwelijks het geval
Minimumloon	<ul style="list-style-type: none"> • Bij een hoge werkloosheid kan het loon niet onder het minimumloon zakken • De overheid wil werknemers m.b.v. een minimumloon beschermen tegen lage lonen
§6 rekenen met het belastingstelsel	
Box 1 van het boxenstelsel	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de inkomstenbelasting zijn er 3 soorten belastbare inkomens <ul style="list-style-type: none"> ○ Deze inkomens zijn ondergebracht in 3 zogenoemde boxen <p><i>Het belastbaar inkomen is het bruto-inkomen verminderd met de aftrekposten waar de belastingplichtige recht op heeft</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Aftrekposten verlagen het inkomen waarover je belasting moet betalen <ul style="list-style-type: none"> ○ Hoe hoger het bedrag aan aftrekposten, hoe minder belasting je moet betalen
Box 2 en box 3	<ul style="list-style-type: none"> • Belasting in box 2 is alleen van toepassing voor mensen die geld in een groter bedrijf hebben geïnvesteerd Mensen die minder dan €21139 aan spaargeld hebben, hoeven in box 3 geen belasting te betalen

- Inkomen uit arbeid, onderneming, aandelenbezit en ander vermogen wordt progressief belast
- De inkomsten waarover belasting wordt betaald, zijn verdeeld in 3 groepen (boxen) elke box heeft een eigen belastingtarief:
 - Box 1: inkomen uit werk en woning
 - Box 2: inkomen uit aanmerkelijk belang in een bv
 - Box 3 inkomen uit sparen en beleggen

In het kort:

Brutoloon €...

- Aftrekposten (O.A. giften) € ... - hypotheekrente € ... = belastbaar inkomen € ...

Box 1	
- Schijf 4.	$(\text{overig} - 56531) \times 0,52 = \text{€} \dots$
3.	$(56531 - 33363) \times 0,42 = \text{€} \dots$
2.	$(33363 - 19645) \times 0,42 = \text{€} \dots$
1.	$(19645 - 0) \times 0,3625 \% = \text{€} \dots +$

Schijf 1 + schijf 2 + schijf 3 + schijf 4 = totaal box 1 € ...	

+

Totaal box 2	€ ...
--------------	-------

+

Box 3	
- Vermogen	€ ...
Heffingsvermogen	€ ... -

Belastbaar vermogen	€ ...
	0,04
	0,3 ×

Totaalbelasting box 3 € ...	

= totaal te betalen belasting € ...

Heffingskortingen (O.A arbeidskortingen) € ...

Te betalen inkomstenbelasting € ...